Št. 86 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) **V Trstu, v sredo 11. aprila 1923.** Posamezna številka 20 cent. **Letnik XLVIII**

EDINOST

Izhaja, izvzemši pondeljek, vsak dan zjutraj. [illegible] ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Odgovorni urednik Anton Gerbec. — Lastnik tiskarna Edinost. Naročnina znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta [illegible] in celo leto L 60.—. Za inozemstvo mesečno 4 Hre več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm.*) — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 cent. osmrtnice zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov *mm* po L 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Trezen italijanski glas o Jugoslaviji

Žurnalist Arnaldo Cipolla se je nedavno pomudil v Trstu, ko se je vračal s svojega potovanja po Jugoslaviji, kjer je proučeval sedanji politični in gospodarski položaj. Cipolla je dovolil poročevalcu «Piccola» daljši razgovor, v katerem je pripovedoval o tem, kar je opazoval in videl. Naj g. Cipolli takoj izrečemo priznanje, da se ugodno razlikuje od večine svojih italijanskih tovarišev. Beseda mu je mirna, stvarna in dostojna ter se izogiblje vseh tistih, sicer običajnih zbadljivk, omalovaževanj in žaljenj. S tem pa seveda ni rečeno, da so vse njegove navedbe točne in neoporečne.

Glede notranjega položaja pravi, da se politično življenje nahaja v tako hudi krizi, da že mnogi kličejo po diktaturi.

Tudi gospodarski položaj je težaven radi pomanjkanja razpoložljive gotovine. Vlada ima povsem prav, če noče več tiskati papirnatega denarja, ker preobilica tega je povzročila silni padec dinarja. Sicer so dohodki od carin in pristojbin skromni. Vsled agrarne reforme plačuje kmet od 1200 dinarjev dohodkov le 80 dinarjev davka, uradnik 200, industrijalec pa skoro polovico. To onemogoča vsako industrialno iniciativo. Tudi banke so skrajno skrčile svojila. Splošno razpoloženje se tudi ni še iznebilo nasprotstva proti inozemski iniciativi, ker bi hoteli kar hkratu nacionalizirati vsako podjetnost. Edini tujci, ki delajo, so Angleži. Izseljevanje se širi. Največ jih odhaja v Ameriko in v **Italijo!** Dočim je Italija — pravi Cipolla — radodarna s koncesijami napram jugoslovenskim državljanom, ki potujejo po Italiji, **ali se hočejo naseliti v njej,** vlada pa v Jugoslaviji pravi policijski sistem, ki ozlovolja vsakega turista in vsakega tujega trgovskega potovalca. Končno pa priznava Cipolla vendar, da so se v zadnjih časih v Hrvatski ublažile sitnosti proti Italijanom. Ne moremo si kaj, da ne bi tu v vednost g. Cipolla ugotovili dejstvo, da je moralo od zasedbe sem zapustiti ozemlje Julijske Krajine na stotine in stotine tudi takih pripadnikov jugoslovenske države, ki so živeli in delovali tu desetletja. Celo takih je bilo, ki so bili tu rojeni.

Poštno in brzojavno poslovanje je dobro. Zelo se boljša tudi železniško, odkar so prišle ameriške lokomotive. Hoteli v Belgradu so izvrstni, v Zagrebu slabi. **Prebivalstvo je zelo gostoljubno tudi napram Italijanom.** Sploh se opaža prizadevanje vlade za zboljšanje naprav in tudi funkcionarji so sedaj uljudni in postrežljivi, dočim so poprej tekmovali, kako bi delali težave tujcem, posebno pa Italijanom, ki so jih smatrali za nezaželjene goste. Je to — pravi Cipolla — napredek, ki ga zna ceniti le tisti, ki je videl deželo pred dvemi ali tremi leti.

Glavni finančni napor vlade velja vojski, ki ji nedostaje sedaj zlasti pušk. V namen nabave orožja se vršijo sedaj pogajanja s Francijo za posojilo do 300 milijonov frankov (zlat dinar izenačen [illegible]). Sedaj je pod orožjem 250.000 mož. V glavnem je ta sila namenjena za notranjo obrambo. Vesti v listih o vojnih pripravah je pripisovati le strahu pred zapletljaji z Madžarsko, ker Madžari, podrejeni Jugoslaviji, postajajo drzni vsled turških zmag in pa nastopa fašizma v Italiji. Nikdo — razen fanatikov, ki ne predstavljajo javnega mnenja — pa ne misli na možnost vojne z Italijo, marveč jih je mnogo, ki bi hoteli najtesnejše prijateljske zveze z Italijo. Največ skrbi za javni red povzroča razbojništvo v Makedoniji in Črni gori. Jugoslavija ima bogastvo, ki pa ni razvito, a pride gotovo do razvoja v času miru in z izpopolnjenimi sredstvi.

Zelo pohvalno govori Cipolla o ministru za vnanje stvari g. Ninčiću. Pripisuje mu najboljše namene napram Italiji, ker zna prav ceniti njeno prijateljstvo. Težave na konferenci v Opatiji ne prihajajo od njegove osebe, marveč izhajajo iz notranjega položaja, kakor je nastal po zadnjih volitvah, ki pa se menjuje od dne do dne, tako da bo mogel postati gospodar v skupščini tudi — Radić. Je to ustavna nerazločnost, ki pa — tako sodi Cipolla — preneha. Jugoslavija se nahaja v dobi urejevanja. **Na odcepljenje ne misli nikdo resno, ne v Hrvatski, ne v Sloveniji.** Pač pa stremijo po federativnem sistemu, ki bo vsakomur dopuščal živeti svoje življenje. Hrvate je strah pred svojo državo in tudi nimajo sposobnosti za izvajanje kakega vnanjepolitičnega programa. Stvar je taka, da ima Srbija — kot stara neodvisna država — izkustva v vnanji politiki, izkustva, ki jih Hrvatje nimajo, ker so bili do zadnjega podaniki Avstrije. Sicer pa imajo — pravi Cipolla — tudi Srbi svoje pogreške. Med temi je ena glavnih neka patriotična omama, ki je sicer z ene strani vredna občudovanja, ki pa z druge strani v svoji pretiranosti prehaja v otročjost. Vsekako pa imajo Srbi sijajna svojstva: so izvrstni vojaki in dobri politiki. Gotovo zadobi Srbija v nedolgem času veliko pomembnost v balkanski in srednji Evropi. Belgrad ima vse pogoje, da postane velika metropola. Samo se morajo Srbi uveriti, da jim je, vsaj za bližnje čase, potrebno sodelovanje tujcev, če nočejo za mnogo let zakasniti lepe bodočnosti, ki so je gotovo vredni.

S tem zaključuje Cipolla svojo sodbo o sedanjem položaju v Jugoslaviji. Naj omenimo še pripombe v «Piccolu». Jugoslavija je — pravi — dežela, ki je Italijanom skoro popolnoma nepoznana. Potrebno pa je, da bi popolnoma spoznali to sosedno državo, ki — kljub vsem težavam, izvirajočim iz reškega vprašanja — po svojem položaju **tvori velik del zaledja tržaškega pristanišča.** To ravno je tisto, kar mi vedno govorimo Italijanom. Naj že enkrat začno **resno** izpoznavati jugoslovenske kraje in jugoslovenski narod! Ali če hočejo to, se morajo odreči dosedanjih metod, ko so imeli na podlagi neutemeljenih predsodkov in tradicionalnih nasprotstev gotovo sodbo že poprej, nego so začeli — izpoznavati. Kdor hoče izpoznavati, kar mu je nepoznano, ne sme pričeti dela s polnim prepričanjem, da je to nepoznano — slabo. S takimi predsodki se ne prihaja do pravilnih sodb in — v mednarodnih odnošajih — ne do dobre in koristne politike.

Italija

Fašistovski večinski volilni sistem in ljudska stranka — Fašisti proti razpisu volitev

RIM, 10. Te dni se je komisija, kateri je fašistovska stranka poverila proučavanje volilne reforme, odločila proti proporcionalnemu sistemu in za uvedbo večinskega sistema z večjimi volilnimi okroži, po katerem bo lista, ki bo dobila večje število glasov od drugih, proglašena za izvoljeno v celoti, dočim se bodo ostala mesta razdelila proporcionalno med druge liste. Komisija naglaša, da ta sistem odgovarja najbolj zahtevam sedanjega časa, ker bo dovolil parlamentarno zastopstvo vsem strankam brez razlike, a bo obenem omogočil sestavo vlade z močno večino in trajnost politične smeri, ki bo prišla do izraza pri volitvah.

Sklep komisije je, seveda, dal povod polemiki med strankarskimi listi. Kakor je bilo pričakovati, je najprej zavzel stališče proti temu sklepu «Corriere d'Italia», glasilo ljudske stranke. List pravi, da od tako sestavljene komisije, kakor je bila ta, pač ni bilo pričakovati drugačnega sklepa. List pa se tolaži s tem, da ni še povedana zadnja beseda o tem vprašanju, kajti o sklepu komisije bo moral najprej razpravljati še fašistovski svet, potem ministrski svet in končno še — parlament. Kdor pozna sedanji «parlament» in pomisli še na razkrojenost v vrstah ljudske stranke, ve pač, koliko velja ta tolažba!

Sicer pa se zdi, da vprašanje res še ni aktuelno, kajti vodilni fašistovski krogi so odločno proti razpisu volitev. Nasprotni smo volitvam, in ne samo od sedaj — je pisal te dni tajnik fašistovske stranke Bestianini — iz strankarskih in iz idealnih vzrokov. Bojimo se, da bi se fašizem paraliziral in izgubil svoj značaj ter izhlapel, če se raztreseta po hodnikih Montecitorija sveža energija njegovega obnavljajočega ideala in ponosna ter navdušenja polna disciplina, ki je njegova moč in njegov ponos».

Po splošnem mnenju ni pričakovati novih volitev pred novembrom, in do tedaj bo ljudska stranka, kakor kažejo vsi znaki, igrala še manjšo vlogo v novem političnem življenju Italije, nego jo igra sedaj, in bo tudi temu odgovarjal tudi uspeh njenega nastopa proti večinskemu in za proporcionalni sistem pri volitvah.

Zanimive so v tem oziru izjave enega glavnih zastopnikov osrednje struje v ljudski stranki, bivšega ministra Mede. Po pojasnitvi svojega stališča nasproti predstoječemu kongresu ljudske stranke, glede katerega je izjavil, «da je vse, kar more narediti, to, da se ga ne udeleži», je izrazil svoje mnenje o vprašanju, ali naj opusti stranka svoj boj za proporcionalni volilni sistem.

«To bo vprašanje opurtunosti — je odgovoril Meda. — Jaz sem bil, sem in bom vedno pristaš proporcionale, v kateri vidim pravičnost. Toda nam vsem stoji zame javni blagor. In javnemu blagru se morajo, če je treba, žrtvovati tudi osebna ali strankarska mnenja».

Posledice polemike o lombardsko-emilijskih železnicah — Poslanec Farinacci pozval ravnatelja lista «Avanti» na dvoboj

MILAN, 10. Nedeljski «Avanti» je objavil članek o vprašanju lombardsko-emilijskih železnic, v katerem pravi, da je imel nastop poslanca Farinaccija le ta namen, da prikrije «velikansko kupčijo, pri kateri so se zbrali najtežji zastopniki financ in industrije». Ministrski predsednik — pravi list — je najprej izjavil, da ne ve nič o prepustitvi teh železnic kaki privatni družbi, potem je brzojavil g. Farinacciju, da je tozadevna pogodba, sklenjena z ministrom Carnazzom preklicana in končno je ministrski svet soglasno odobril resolucijo, v kateri izjavlja, da je bila pogodba odobrena od ministrskega sveta in da ostane v veljavi, izvzemši nekatere točke, o katerih se bo še razpravljalo («Avanti» pravi, da gre za točke, ki govore o osobju).

V nadaljnjih izvajanjih napada list ostro Farinaccija, ministrskega predsednika in sploh vso fašistovsko vlado. Posl. Farinacci je smatral ta članek za žaljiv in je pozval ravnatelja «Avantija» na dvoboj. Povod za to mu je dal, poleg drugega, brzokone ta-le odstavek v članku: «Čudno je pa — vzklika «Avantijev» članekar — da pridružuje grdi sliki Farinaccija svojo še sam ministrski predsednik, ki najprej izjavlja, da ne pozna pogodbe, potem pa trdi, da je o njej razpravljal, jo proučil in odobril ministrski svet, ki najprej pošlje Farinacciju znano brzojavko in s tem ovrgava delo svojih ministrov, a potem zopet odobrava in potrjuje to isto delo. Vlada hitrosti je hitra tudi v izpreminjanju mnenja in stališča.

Toda če je to italijanska metoda za dokazovanje prožnosti gotovih vesti in nestalnosti gotovih možganov, gotovo ne doprinaša k resnosti in pravosti. Kdo, pa naj bo Italijan ali tujec, bo začel pogajanja s tako vlado, ki menja mnenje desetkrat na dan?»

Mussolini potuje v Milan k otvoritvi vzorčnega velesejma

RIM, 10. Nocoj odpotuje Mussolini v Milan, kamor dospeta tudi kralj in kraljica na otvoritvene svečanosti mednarodnega vzorčnega velesejma.

Bivši črnogorski ministrski predsednik Plamenac odpotoval v Ameriko na... novo propagandno potovanje.

NAPOLI, 10. Te dni je prispel semkaj bivši črnogorski ministrski predsednik Ivan Plamenac, ki je bil, kakor znano, izgnan iz Italije. Prišel je v spremstvu svojega prijatelja in treh orožnikov v civilu. Ustavil se je v hotelu Boston in se potem proti večeru vkrcal na parnik «Giuseppe Verdi», s katerim se je odpeljal v New-York..

V pogovoru s časnikarji je izjavil, da je moral zapustiti Italijo vsled pritiska jugoslovenske vlade, da pa bo še nadalje deloval za «neodvisnost» Črnegore... v Ameriki. Sedež «črnogorske vlade» namerava prenesti v New-York. Bivši minister je izrazil upanje, da v Italiji ne bodo pozabili njegovega delovanja.

Zanimivo je, da je zadnje čase več Črnogorcev Plamenacove vrste zapustilo Italijo. Nekateri so odšli v Rusijo preko Carigrada. Na vprašanje, katere narodnosti so, odgovarjajo soglasno, da so Srbi, pripominjajo pa takoj, da so Srbi iz Črnegore, «starejši» od Srbov iz Srbije. Gre pač za reveže, katerim je pokojni Nikola s svojimi pomočniki zmešal glavo.

Jugoslavija

Radikalske ponudbe demokratom — Kakšen bo razplet krize

LJUBLJANA, 10. Današnje «Jutro» objavlja sledeče situacijsko poročilo: V Belgradu vlada tudi danes na pravoslavni velikonočni pondeljek politična tišina. Listi niso izšli, mnogi politični delavci se nahajajo izven prestolnice. Z veliko napetostjo se pričakujejo dogodki tedna, ki bo odločilen za nadaljni razvoj cele situacije.

Dne 12. t. m. se sestane demokratski klub. Izvršiti bo imel predvsem svoje konstituiranje. Kot najresnejši predsedniški kandidat se smatra posl. Kosta Timotijević. Nato bo v klubu pričela politična debata, ki bo trajala, kakor se predvideva, do dne 14. aprila.

Ni dvoma, da bo klub že imel tudi priliko zavzeti stališče napram raznim projektom za razplet sedanje krize. Od strani radikalcev sicer še ni nobenega oficielnega predloga, ker so demokratski voditelji dosedaj odklanjali vsak službeni razgovor z radikalci, toda javna tajnost je, da nameravajo radikalci ponuditi demokratom obnovitev koalicije na takozvani decembrski bazi. V informiranih političnih krogih se zatrjuje, da je pristanek demokratov na takozvano poslovno koalicijo toliko kolikor izključen. Zato se lansira projekt, da bi se obe stranki združili v volilno koalicijo. Nova koalicijska vlada naj bi izvedla najnujnejši delovni program (uradniško, invalidsko vprašanje) potem pa takoj šla v nove volitve pod devizo koncentracije vseh državotvornih elementov.

Kralj se je preko praznikov ponovno dal natančno informirati o celokupnem položaju in trdi se, da je krona odločena apelirati na vse državi zveste nacionalne elemente, da se združijo v naporu, zasigurati državi trdno parlamentarno večino, ki bi mogla nemoteno od raznih desperadnih političnih gesel pristopiti sistematičnemu delu v vseh panogah zakonodaje.

Dne 14. t. m. se sestane radikalski klub. Pašić upa, da bo svojim ljudem že mogel predložiti v odobritev konkretne predloge.

Dne 16. aprila ob 9. dopoldne se vrši prva seja nove narodne skupščine. Ni mnogo izgledov, da bi do takrat bila situacija že razčiščena. Zato je verjetno, da bo Pašić dan poprej, t. j. 15. aprila podal demisijo, nakar bi na skupščinski seji 16. aprila starostni predsednik prečital le naznanilo o ostavki vlade in bi se seje do sestave nove vlade odgodile. Danes pa se raznaša tudi govorica, da bo skušal Pašić še tekom tega tedna doseči sporazum z demokrati, ker ima namen, da se že na prvem sestanku parlamenta proglasi njegov razpust in razpis novih volitev, ki bi se potem vršile v začetku ali sredi julija.

Računa se, da se bodo prve skupščinske seje udeležile vse stranke, razen radićevcev. Po vesteh iz Zagreba si je Radić uredil taktiko tako, da bo poslal v Belgrad svoje pomožne čete, klerikalce in spahovce, sam pa ostane s svojo stranko doma. Formalna odločitev pade v tem oziru na velikem zboru Radićeve HRSS, ki je sklican za 15. aprila v Zagreb.

Danes dopoldne ob 11 so se sestali v predsedništvu vlade v Belgradu se mudeči ministri, ki so razpravljali o predlogih, katere naj g. Pašić stavi demokratom. Iz južne Srbije so dospele vesti o novem močnem gibanju komitašev ter je vlada sklepala o korakih, ki jih bo treba napraviti, da se to gibanje pravočasno zaduši.

Sporazum med radikali in demokrati je že popoln?

LJUBLJANA, 10. Današnji «Slov. Narod» poroča iz Belgrada: Pred pravoslavnimi velikonočnimi prazniki so se vodila med predstavitelji demokratske stranke in radikali intenzivna pogajanja radi sporazuma. Demokratsko stranko sta zastopala Svetozar Pribičević in dr. Lukinić, radikale pa minister pravde dr. Laza Marković, ki je v to svrho tudi odgodil za en dan svoje nameravano potovanje v Dubrovnik. Demokrati vztrajajo pri pogajanjih na svoji zahtevi, da se jim prizna pri eventualnem sporazumu isto število ministrskih sedežev, kakor so jih imeli v prejšnji koaliciji, vendar pa se zdi, da ta zahteva ne bo nobena zapreka za sporazum. Davidovićeva skupina se drži docela rezervirano. Po informacijah iz demokratskih krogov. Davidovićeva struja ne bo delala nobenih zaprek, ako se Pribičevićevi skupini posreči zaključiti sporazum z radikali. V tem slučaju bo Davidović prepustil vso odgovornost Pribičeviću. Temelj, na katerem se vodijo pogajanja, je čim najhitrejše uveljavljenje vidovdanske ustave. Poleg tega igra pri pogajanjih veliko vlogo vprašanje spremembe volilnega reda za narodno skupščino in sprejem raznih nujnih zakonov, kakor predvsem uradniškega, ki v stari narodni skupščini še niso bili rešeni. Kakor se zatrjuje v dobro poučenih krogih, je sporazum med demokrati in radikali v načelu že docela gotov in je pričakovati, da bosta obe stranki takoj po veliki noči že meritorno sklepali o tem sporazumu.

Bombni atentat na Orjuno v Slov. Bistrici. Pet oseb ranjenih.

MARIBOR, 10. Slov. Bistrica je bila v soboto zvečer prizorišče krvavih dogodkov. Orjuna je imela tam svoj ustanovni občni zbor, katerega se je udeležilo 2000 Orjunašev, oz. četašev. Ker je bilo pričakovati nemirov, je politična oblast ustanovni občni zbor prepovedala. Zborovanje pa se je vseeno vršilo v hotelu Beograd. Že med zbiranjem Orjunašev k zborovanju se je pokazalo, da nameravajo Nemci zborovanje preprečiti. Zborovanje se je kljub temu mirno izvršilo, ker Orjuna s svojo četo takoj zasedla vse važne točke v mestu. Tudi je bila pripravljena [illegible]ena javna straža pod poveljstvom orožniškega majorja. Po zborovanju je Orjuna priredila manifestacijo po mestu. Pri sprevodu so jeli nemčurji od vseh strani iz hiš in raz streh metati kamenje in streljati. Tako napadena Orjuna je reagirala s streli, da se je zdelo, da bi se razvila pravcata bitka.

Ko je Orjuna prišla do hotela «Neuhold», kjer so se zbrali Nemci, so Nemci odprli vrata, hoteč napasti Orjunaše. Nemci so skočili na Orjunaše ter jih obdelavali s koli. Hujši napad so preprečili orožniki. Neki v veži stoječi Nemec je vrgel bombo skozi vrata proti Orjunašem. Ker pa so drugi v veži stoječi vrata prehitro zaprli, je bomba eksplodirala v veži sami. Ko se je splošna zmeda polegla, se je ugotovilo, da je 5 ranjenih, med njimi 3 težko. Ranjence so takoj prenesli v vojaško bolnico.

Po eksploziji je Orjuna hotela navaliti na hotel, kar pa je preprečilo orožništvo. Ko so se Orjunaši umaknili v hotel Balkan k drugemu zborovanju, so Nemci zopet poskušali navaliti nanje. Izpad pa so preprečili na straži stoječi Orjunaši. Pri odhodu Orjunašev na avtomobilih so jim Nemci na cesti postavili kuhinjske nože, kar so Orjunaši pravočasno zapazili in odstranili nože. Odhod Orjunašev se je nato vojaško disciplinirano izvršil brez nadaljnih incidentov.

Poljska

Apostolski delegat pri predsedniku Sikorskemu

VARŠAVA, 10. Predsednik Sikorski je sprejel apostolskega delegata očeta Genocchija, ki se bo vrnil v kratkem v Rim. Oče Genocchi je poročal predsedniku o izidu svojega potovanja po vzhodni Galiciji, povdarjajoč, da je imelo to potovanje čisto verski značaj. Oče Genocchi je zagotovil predsednika, da bo razložil v Rimu stališče poljske države z ozirom na obsodbo mons. Cieplaka in usmrtitev mons. Butkiewicza.

Maršal Foch na Poljskem — Pogovori za razširjenje vojaške konvencije

VARŠAVA, 10. Začetkom prihodnjega meseca pride semkaj maršal Foch, da bo vodil pogajanja za razširjenje francosko-poljske vojaške konvencije. Skušala se bo pritegniti v to zvezo tudi Čehoslovaška.

Bolgarska

Preganjanje Bolgarov v zapadni Traciji — Potreba revizije mirovnih pogodb

SOFIJA, 10. Že takoj po zasedbi zapadne Tracije so ustvarila grška oblastva v deželi položaj, ki izključuje vsak miren razvoj tamošnjih Bolgarov. Prikovan od velesil v svoji svobodni domovini kakor pod grškim gospodstvom v Trakiji je mogel bolgarski narod brez moči le gledati nečloveško nastopanje Grkov. Posebno so preganjanja Bolgarov zapadne Tracije dosegla svoj višek po katastrofi grške armade v Mali Aziji in izgonu Grkov iz vzhodne Tracije. Bolgarski listi se zgražajo ter se obširneje bavijo z najnovejšimi nesrečami v tej deželi, da izve o njih veliki svet, ki menda čaka na najstrašnejši akt trakijske tragedije. Pretresljiva so izpovedovanja bolgarskih in turških beguncev. Cele bolgarske vasi, vse v cvetju še pred dvema letoma, so danes popolnoma porušene. Očetje internirani, žene in starci gledajo na pogoriščih svojih domov z grozo v srcu mrki bodočnosti naproti.

Ne samo na Grško, ampak tudi na velesile pade del krivde za to mučeništvo katere so dale Grški nalog, da zasede zapadno Tracijo. Na njih je, da si sadove svojega nesmiselnega početja bližje ogledajo. Bogati kraji zapadne Tracije se spreminjajo v žalostno puščavo, mirno in delavno ljudstvo se tam preganja in izkorenin ja. Pa da bi le znalo, komu se doprinašajo te velike žrtve.

Zapadno Tracijo je Grška zasedla na podlagi člena 48. neuillyske mirovne pogodbe. S tem členom je bila Bolgarska prisiljena zapustiti to deželo, zakar so ji velesile zagotovile prost izhod na Egejsko morje. Tu je bilo položeno seme, iz katerega se je porodilo toliko trpljenja za bolgarski narod, ki še danes zaman kliče pomoči od onih, ki so mu naložili vse to breme. Prej ali slej bo moralo priti do revizije tega nezmiselnega člena, ako se bo hotel doseči na Balkanu resničen mir. Za Bolgarsko je pa to vprašanje naravnost življenske važnosti.

Z ozirom na ta položaj se je — kakor poroča bolgarska brzojavna agencija — sestalo 25 kulturnih društev v Sofiji, da podvzamejo primerne korake za pomoč tem nesrečnim bratom. Sklenjeno je bilo obvestiti o tem Hardinga, Mussolinija, Poincaréja, Bonar Lawa in svet Zveze narodov. Izrečen je bil protest proti početju Grkov nad bolgarskim narodom in prošnja na velesile za posredovanje v Atenah, da se napravi enkrat konec tem grozodejstvom.

Francija

Francoski komunisti za essenske žrtve

PARIZ, 10. Francoska komunistična stranka je pričela zbirati denar za pomoč družinam žrtev essenskih dogodkov.

Delovanje francoskega vojnega sodišča

BONN, 10. Vojno sodišče je obsodilo višjega poštnega ravnatelja v Koblenzu na 5 let ječe in miljonov mark globe. Razen tega so bili še drugi uradniki obsojeni na večmiljonske globe.

Anglija

Otvoritev angleškega parlamenta — Izjave Bonar Lawa o misiji Loucheurja

LONDON, 10. Včeraj se je otvoril parlament k novemu zasedanju. Ko je vstopil v dvorano Bonar Law, je bil pozdravljen z vseh klopi vladne stranke. Na vprašanja o ruhrskem vprašanju in tozadevni angleški politiki je Bonar Law odgovoril, da nima kaj dodati k svojim prejšnjim izjavam. Poslanec Wedgwood ga je nato vprašal, ali mu je g. Loucheur predložil kake predloge za rešitev zapletenega ruhrskega vprašanja in ali je kaj resnice na tem, da se je predlagalo, naj bi dala Anglija Nemčiji posojilo, ki bi ji omogočilo plačanje njenih dolgov v Franciji.

Bonar Law je odgovoril, da se je govorilo le o splošnih vprašanjih. Na vprašanje poslanca Konwortayja, ali naj zbornica smatra, da so točna poročila angleškega in francoskega časopisja, da je Loucheur dobil v Londonu zagotovilo, da angleška vlada odobrava francosko akcijo v Ruhru, je odgovoril Bonar Law, da teh poročil ... ni videl.

Iz teh izjav se vidi torej jasno, da misija Loucheurja ni uspela in da namerava Anglija ohraniti še nadalje strogo nevtralnost v nemško-francoskem sporu. Splošno pa prevladuje mnenje, da se nahaja Anglija sedaj v enem najbolj kočljivih položajev, kateremu sedanja vlada kljub vsem naporom vendar ne more biti kos. Če se poleg tega upošteva še zdravstveno stanje ministrskega predsednika, ki ni najboljše, ni izključeno, da pride v kratkem do sestave nove vlade. Tedaj bo stopil bržkone zopet v ospredje Lloyd George.

Anglija gradi zračne «dreadnougts»

LONDON, 10. «Daily Cronicle» javlja, da je ministrstvo za zrakoplovstvo dalo zgraditi 12 hidroplanov novega tipa. Podrobnosti o sestavi teh hidroplanov so tajne, ve se pa, da bodo nekateri teh hidroplanov prave zračne «dreadgnouts».

Einsteinova teorija potrjena

LONDON, 10. Kakor poročajo iz Toronta, je kanadska ekspedicija za opazovanje solnčnega mrka z dne 21. septembra 1922 izpoznala Einsteinovo teorijo za pravo.

Angleška proti ločitvi Porenja od Nemčije

PARIZ, 10. Poizkus Francije, da bi pridobila Anglijo za svoje namene proti Nemčiji, se je ponesrečil. Sicer so angleški državniki pazno poslušali izvajanja francoskega ministra Loucheurja, vendar se pa niso hoteli obvezati, da bi podpirali francoske načrte. Predvsem so se najodločneje izjavili proti vsakemu načrtu za ločitev porenskih pokrajin od Nemčije.

Nemčija

Cuno odkrito pozvan, da demisijonira

BERLIN, 10. Znani nemški publicist von Gerlach je v listu «Welt am Montag» objavil članek, kjer poziva sedanjo vlado, da demisijonira ter prepusti vodstvo državne koaliciji, kjer bi socialisti iskreno delovali za izvršitev nemških obvez s pomočjo ljudske stranke, ki bi sodelovala s svojim bogastvom in pritegnila tudi industrijo v ta okvir. Tudi «Vorwärts» meni, da bi baš sedaj lahko Nemčija pokazala svojo dobro voljo, ko se pri zaveznikih

vršijo pogajanja za skupen nastop proti Nemčiji in bi le slabo vplivalo na zunanji svet, če bi trmasto stališče sedanje vlade še v naprej oviralo Evropo na poti pravega miru.

Medtem pa vztrajajo listi desnice na stališču skrajnega odpora in vidijo v Loucheurjevem potovanju v London le znak poloma nasilne francoske politike. Francija — tako pravijo — je šla v London prosjačit pomoči, ker je spoznala, da ne bo mogla doseči z ruhrsko zasedbo onih ciljev, ki si jih je postavila.

«Rothe Fahne» ustavljena

BERLIN, 10. Policijsko ravnateljstvo je na podlagi zakona za zaščito republike prepovedalo nadaljnje izhajanje lista «Rote Fahne», ki je v zadnjem času večkrat napadel delovanje nemške vlade.

Renski kanal pri Herneju predrt — Ladje s premogom ostale na suhem — Voda odnesla mostove

BERLIN, 10. Wolfova agencija javlja, da je bila plovba po renskem kanalu med Buerom in črto, kjer kanal vodi čez reko Inscher že nekoliko dni onemogočena, ker so se bile naprave pokvarile. V nedeljo so neznanci naprave pri Henrichenburgu razrušili. Vsled tega je voda vdrla v reko Inscher in odnesla več lesenih mostov. V malo urah so ostala pristanišča ob kanalu brez vode. Več ladij, polnih premoga, se je prevrnilo.

Delovanje komisije za plovbo po Renu. — Pred premenitvijo barcelonskega dogovora

STRASSBURG, 10. Medzavezniška komisija za plovbo po Renu nadaljuje svoje delo in je že rešila več vprašanj. Med drugim je začela proučevati vprašanje, ali bi ne bilo primerno premeniti tudi na Renu barcelonski dogovor za rečno plovbo.

Grška

Grčija protestira proti ravnanju turških oblastev z grškimi ujetniki

ATENE, 10. Vlada je poslala zaveznikom in Rdečemu križu protest proti postopanju z grškimi ujetniki v Turčiji. Grška vlada prosi, naj se pošlje v Malo Azijo delegacijo, ki naj ugotovi na licu mesta, kakšen je položaj vojnih ujetnikov.

Ogrska

Madžarska prizadevanja za zbližanje z malo entento

BUDIMPEŠTA, 10. Po izjavah ministra Daruvaryja, da je Madžarska pripravljena pogajati se glede rešitve vseh nerešenih vprašanj s Čehoslovaško in ostalimi državami male entente, se pričakuje v kratkem naznanilo o oficielnem obisku min. predsednika grofa Bethlena v Pragi in Belgradu. Sedaj se čaka le še na tozadevni odgovor iz obeh prestolic, ki bo prejkone ugoden.

Priprave za izpremembo zunanjepolitičnega prava Madžarske se nadaljujejo. Že več dni objavljajo listi, ki so v zvezi z zunanjim ministrstvom, izjave, iz katerih se da sklepati, da so poizkusi za zbližanje Madžarske z malo ententa dobili že konkretne forme. Po teh izjavah je pričakovati, da se v kratkem uradno naznani, da bo ministrski predsednik grof Bethlen v najkrajšem času posetil Prago in Belgrad.

Avstrija

Pred splošno stavko avstrijskih rudarjev

DUNAJ, 10. V Leoben je sklican shod zastopnikov vseh udruženj rudarjev v Avstriji, kjer se bo najbrže proglasila splošna rudarska stavka. Stališče delavcev se smatra za nepopustljivo.

DNEVNE VESTI

Čudno razumevanje narodnega čuta! Dunajski listi so poročali, da se je avstrijski zvezni kancelar prelat dr. Seipel povodom svojega obiska v Milanu v razgovoru z ministrskim predsednikom Mussolinijem dotaknil tudi južnotirolskega vprašanja. Dr. Seipel je opozarjal, da se je kljub novim mejam **neoslabljeno ohranilo čustvo skupnosti med Nemci severno in južno Brennerja!** Avstrijski kancelar je opozarjal tudi na učinke, **ki jih izzivlja onkraj Brennerja vsako nemštvu sovražno postopanje južnih Tirolcev,** česar naj bi se izogibali v interesu iskrenega sodelovanja z Italijo. Kancelar je naglašal, kako se je nameravani dogovor fašistovske stranke z nemško narodno zvezo razbil vsled postopanja «velikega sveta» fašistovske stranke. Dunajska poročila pravijo, da je Mussolini z velikim zanimanjem poslušal te izjave kancelarja ter da je **kot narodno čuteč Italijan naglašal svoje popolno razumevanje narodnega čustva Tirolcev!** Samo ob sebi umljivo pa da je, da je on, Mussolini, pri svoji južnotirolski politiki **vezan na omenjene sklepe velikega fašistovskega sveta!** Stvar bi torej stala za ministrskega predsednika Mussolinija tako-le: V polni meri razumeva narodno čustvo tirolskih Nemcev — mu torej ne odreka upravičenosti — vendar mora s svojo južnotirolsko politiko **žaliti to čustvo,** ker je vezan na sklepe velikega fašistovskega sveta! V teoriji priznava, praktično pa pobija! Mi bi tu opozorili gosp. ministrskega predsednika na besede, ki jih je napisal nedavno profesor dr. Fran Weyr v «Prager Presse»: «V demokratski državi je predvsem potrebno dvojno: Prvič **pogum,** da se javno in brezobzirno govori o tem, **kar se je izpoznalo za pravo in resnično,** v drugo pa — politična **pamet!**» Na italijansko prevedeno bi se glasilo: čim gosp. Mussolini razumeva narodno čustvo južnotirolskih Nemcev in mu s tem priznava upravičenost, bi moral to razumevanje uveljavljati tudi **kljub vsem sklepom «velikih svetov»!** Politična pamet pa bi morala govoriti g. Mussoliniju, da je prav in lepo, da «razumeva» narodno čustvo južnotirolskih Nemcev, da pa to še ni dovolj, ker bi moral razumeti tudi tiste «učinke», o katerih je govoril avstrijski kancelar! Ker se pa zdi, da jih ne razume, ali noče razumeti, se mora njegovo «razumevanje» res zdeti zelo čudno!

Izredni zrelostni izpiti za vojake in bivše vojake. Tržaška kr. prefektura javlja, da se bodo vršili izredni zrelostni izpiti za dijake srednjih šol na učiteljišču, ki so ali so bili vojaki, v dneh od 1. do 10. maja 1923. Prošnje za pripustitev k izpitom se imajo predložiti šolskemu zavodu, pri katerem namerava dijak položiti izpit, do najkasneje 15. aprila 1923. Priložiti je treba poleg običajnih listin tudi listina, ki dokaže, da je prosilec vojak ali bil vojak.

Maščevanje egiptovskih kraljev. Pred nekoliko tedni, ko je zbolel lord Carnavon, kateri je odkril grob egiptovskega kralja Tutankamena, smo poročali o prazni veri, da se egiptovski kralji maščujejo nad vsakim, ki skruni njihove grobove. Pred nekoliko dnevi pa je brzojavna žica poročala, da je lord Carnavon umrl. Ta vest je napravila v zapadnoevropskih središčih, Parizu in Londonu, naravnost porazen vtis. V Parizu prinašajo listi razprave raznih okultistov, spiritistov, teosofov, ki verujejo v maščevanje egiptovskih kraljev in dokazujejo na vse načine, kako da je maščevanje mogoče po 3000 letih. Na Angleškem pa je vest o smrti lorda Carnarvona imela še drug uspeh. Kakor si čitatelj lahko misli, so v teku desetletij razni angleški velikaši odnesli iz Egipta nebroj mumij in drugih starin, katere so bile držane v zasebni posesti. Sedaj pa so se ti srečni posestniki egiptovskih starin prestrašili in bojijo se maščevanja egiptovskih bogov. Brzojavka iz Londona namreč poroča, da dobiva britski muzej v Londonu dan za dnem številne mumije in druge egiptovske starine v dar: Angleški velikaši se tresejo pred egiptovskimi faraoni in se rešujejo predmetov, kateri so v bodisikaki zvezi z njihovimi grobovi.

Nalezljive bolezni v Trstu. V tednu od 31. marca do 7. aprila so bili v Trstu sledeči slučaji nalezljivih bolezni. Vnetje možgan 2, davica 3, škrlatica 14, porodniška mrzlica 2, trakom 31, malarija 1, osepnice 7. Umrli sta 2 osebi na davici in 2 na škrlatici.

Etbin Kristan: »Samosvoj«. V nedeljo 15. t. m. ob 7. uri in pol zvečer uprizori šentjakobska »Čitalnica« v dvorani DKD, Campo San Giacomo 5 to lepo 5-dejansko socialno dramo. Kakor doslej, tako se bo tudi s to igro šentjakobska »Čitalnica« potrudila zadovoljiti slavno občinstvo. Dana je vsem prilika, meščanom in okoličanom, da si ogledajo to krasno dramo, v kateri Etbin Kristan tako realistično slika razmerje med takoimenovanim višjim in nižjim slojem. Gotovo ne bo nikomur žal, da se je potrudil k nam k Sv. Jakobu. Nimamo sicer umetnikov, kakor v bivšem gledališču v Nar. domu, toda imamo diletante, kateri so pod spretnim vodstvom g. Marija Goriupa dosegli že marsikateri lep uspeh. Zatorej na svidenje v nedeljo!

Planinsko društvo priredi v slučaju lepega vremena v nedeljo, dne 15. t. m. izlet na Vremšice pri Divači, na kar že sedaj opozarja člane in prijatelje društva. Natančnejši sored bo objavljen v petkovi «Edinosti». — Odbor.

Iz tržaškega življenja

Dunajski profesor okraden v tramvaju. Pred sinočnjim je prispel v naše mesto profesor dunajskega vseučilišča Ludwig Warmmund. Na trgu Venezia je stopil v tramvaj. Takoj za njim so stopili štirje mladeniči, ki so se tekom vožnje sumljivo gnetli okoli profesorja. Naenkrat so mladeniči drug za drugim poskakali s tramvaja. Kmalu potem je profesor zapazil, da mu je zmanjkala listnica s 3000 lirami, ki jo je imel spravljeno v notranjem žepu suknje. Naznanil je tatvino na kvesturi.

Žalostna smrt šolarčka. V ulici Media št. 4 stanuje družina Kny, h kateri je spadal tudi 14-letni šolarček Luciano Kny. Pred sinočnjim se je deček nahajal sam v spalnici ter pisal nalogo, ki jo je dobil v šoli. Ko je končal pisanje, se je hotel nekoliko razvedriti z igranjem. V svoji otroški domišljiji si je izmislil igro, ki mu je postala usodna. Vzel je namreč usnjat jermen, ki ga je rabil za zvezanje knjig, ga pritrdil na neki nastavek pri postelji in napravil na drugem koncu zanjko ter si jo del okoli vratu. Bogve kaj je mislil s tem početi. Nesreča je hotela, da se je naenkrat dečku spodrsnilo na gladkem podu. Padel je ter obvisel na zanjki, ki mu je močno zadrgnila vrat, tako da ni mogel ne kričati niti dihati. V par minutah je bil revež mrtev. Ko se je stemnilo, je prišla v sobo njegova mati. Zapazivši svojega sinčka visečega brez življenja na jermenu, se je z obupnim krikom zgrudila na posteljo. Prihiteli so drugi domači, ki so rešili nesrečnega dečka zanjke ter pozvali zdravnika rešilne postaje. Ko je ta prihitel na lice mesta, je takoj uvidel, da je vsaka človeška pomoč zaman. Nesrečni deček je bil že mrtev. Truplo so pustili na mestu, da si ga ogleda sodna komisija.

Nesreča pri delu. Včeraj popoldne okoli 14.30 je bil zdravnik rešilne postaje pozvan v prosto luko Duca d'Aosta, kjer se je neki delavec ponesrečil. Zdravnik je nemudoma prihitel na označeno mesto. Tam je našel 38-letnega težaka Josipa Potrato, stanujočega v Škednju št. 902, kateri je imel veliko rano na glavi. Mož je namreč pri razkladanju nekega vagona pred hangarjem št. 51, padel z vrečo vred ter se na ta način poškodoval. Zdravnik mu je obvezal rano in ker si je ponesrečenec najbrž tudi pretresel možgane, ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico.

Porotno sodišče

Proces proti tolovajski tolpi Braico. Obtoženca Meula in Pecchiar se zagovarjata pred porotniki.

Včeraj zjutraj se je nadaljevala razprava proti morilcem bankirja Bolaffia in kraljevega stražnika Grazianija. Obravnava se je imela nadaljevati že v ponedeljek, toda vsled nerazpoloženja predsednika sodnega dvora, je bila odgodena do včeraj.

V začetku razprave sta branitelja odv. Matosel - Loriani in odv. Robba vprašala obtoženca Razma za neka pojasnila, ki se tičejo obtoženccev Palina in Meule; posebno glede poslednjega z ozirom na njegovo delovanje in prejem nagrade v znesku 1500 lir, ki jo je, kakor znano, polic. oblast nakazala onemu, ki zasledi zločince. Nato se je začelo zaslišanje obtoženca Jakoba Meule, po poklicu zidarja, bivšega zaupnika kvesture. Obtoženec je v začetku svojega govora povdarjal, da ni bil še nikoli v zaporu, da zato nima tiste spretnosti pri zagovarjanju, kakor jo je pokazal obtoženec Razem. Povedal je, da se je seznanil z Razmom pri neki kupčiji s kokaino. Tedaj ga je Razem hotel dati aretirati, toda končno sta se pogodila; ker je bil Razem sestradan, mu je pomagal na vse načine. Trdi, da je več storil zanj, kakor bi storila mati za lastnega otroka. — Razem ga je baje vedno izkoriščal; pri neki kupčiji ga je opeharil za znesek 1500 lir. Dolži Razma, da je ta, sporazumno z drugimi člani tolpe, predlagal napad na blagajnika bolnišnice za umobolne pri Sv. Ivanu. Pri tej izjavi je opomnil, da ga je Razem opetovano pošiljal s pismi za agenta Mosettiga na kvesturo. Poslednji mu je dal v več obrokih znesek 500 lir, katerega je Razem zahteval za nadzorovanje tolpe. Govornik namreč trdi, da je bil tudi Razem zaupnik kvesture. Pravi nadalje, da omenjeni ni imel nikoli volje do poštenega dela. Domneva, da se je obtoženec Gherdol udeležil umora v ulici della Tesa. Na dan napada na menjalnico Bolaffio mu je Gherdol priznal, da se je udeležil tega napada. Obtoženec Razem mu je baje prigovarjal, naj ovadi ostalo družbo na kvesturi, da bi dobil nagrado 5000 lir, od katerih bi moral dati 2000 njemu. Na vprašanje predsednikovo, če je on dal Razmu revolver, je obtoženec odgovoril, da ga je Razem najbrž ukradel na stanovanju Mosettiga, kamor je pogostoma zahajal; zanika odločno, da bi on kdaj dal orožje Mosettigu z naročilom, naj ga izroči Razmu. S tem je obtoženec končal svoje zagovarjanje.

Nato je bil zaslišan šofer Pecchiar. Ta trdi, da je po nedolžnem zapleten v proces. Pravi, da so ga sedanji obtoženci najeli, da jih z avtomobilom pelje v ulico S. Nicolò, ne da bi on znal, da gre za zločinsko podjetje. Po izvršenem napadu so ga tolovaji prisilil, grozeč z revolverjem, da jih pelje v ulico Fabio Severo, kjer so se potem odstranili, ne da bi plačali voznino. Pravi nadalje, da on ni prej nikoli poznal sedanjih obtožencev, samo Gherdola je poznal ter govoril parkrat ž njim o kupčijah, nikakor ne o tatvinah. Predsednik ga je nato opozoril na obtožbe, ki jih je spisal pokojni Braico pred smrtjo, v katerih dolži tudi njega sporazumne soudeležbe pri napadu na menjalnico Bolaffio. Na to opazko predsednikovo je obtoženec rekel, da ni nikoli poznal Braica. Branitelji predlagajo, naj se pisma pokažejo obtožencem, da se prepričajo, če so res pisana od pok. Braica, ker je mogoče, da so pisma ponarejena.

Iz tržaške pokrajine

Zagorje na Krasu. V četrtek zvečer je padel 85 let stari Zorzin (Andrej Šabec) na Tabru 200 metrov globoko. Bil je takoj mrtev.

Vesti z Goriškega

V spomin pok. učitelju Koršiču. Ker je bil blagi pokojnik veliko njim v slov. gor. «Godb. krožku», smo si šteli v čast, da smo ga spremili z godbo k večnemu počitku. Blagi pokojnik se je zanimal za naš godbeni krožek ter nam je pomagal z nasveti in dejanjem. Godba je veličastni sprevod znatno izpopolnila in napravila velik vtis na občinstvo. — Slov. gor. «Godbeni krožek».

Brje. Bralno in pevsko društvo na Brjah priredi v nedeljo, dne 15. t. m. veliko pomladno veselico na dvorišču g. K. Pečenko pri Kodrovih. Na sporedu je: govor dr. Besednjaka, petje domačega in ženskega zbora, zbora Kršč. soc. izobr. društva iz Rihemberka, deklamacija ter Nušič-Govekarjeva šaloigra v treh dejanjih «Navaden človek». Začetek točno ob 3. in pol popoldne. Med odmori in po veselici udarja tamburaški zbor iz Sela. Kdor želi par uric razvedrila in poštene zabave, naj se potrudi v nedeljo na Brje! V slučaju slabega vremena, se bo veselica vršila prihodnjo nedeljo.

DAROVI

Za «Šolsko društvo». — Pri Sv. M. Magd. spodnji se je nabralo na osmici pri g. Kodriču L 74. K temu so dodali: Zupanc L 7, N. N. L 7.50, Babič L 5, Ujčič L 5, F. Pižon L 4, Mišonov L 4, Deško L 2. Skupaj L 108.50. Srčna hvala!

Franjo Krivičič L 8 za «Dijaško Matico». Denar hrani upravništvo.

Borzna poročila.

Tečaji:

Trst, dne 10. aprila 1923.

Jadranska banka	100
Cosulich	305
Dalmatia	3n5
Gerolimich	1220
Libera Triestina	352
Lloyd	1405
Lussino	635
Martinolich	121
Oceania	118
Premuda	382
Tripcovich	279
Ampelea	500
Cement Dalmatia	338
Cement Spalato	248

Valuta na tržaškem trgu.

ogrske krone	0.4250	0.4750
avstrijske krone	0.0280	0.03
češkoslovaške krone	60.25.—	60.75
dinarji	20.30.—	20 6
leji	9.25.—	9 75
marke	0.0940	0.0975
dolarji	19.95	20.10
francoski franki	135 —.—	135.50
švicarski franki	367.—.—	370.—
angleški funti papirnati	93.55.—	93.75

Vsa čast gospodinjam

ki odločno zahtevajo pri trgovcu domač izdelek „PEKATETE“. 41/3

So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter preteklost in bodočnost. Gorica, Via Boschetto 6. 15/7

HIŠA s trgovskimi prostori, z veliko vinsko kletjo v krasni legi Idrije pri Sv. Trojici, se proda. Pojasnila v gostilni Velikanje, Idrija. 518

BRIVNICA in frizerski salon za dame se takoj proda s stanovanjem in pohištvom. (Kuhinja, 2 sobi in predsoba). Dopisi pod «Slovenija» 22, poštnoležeče Ptuj. 519

POSTELJE 90, chiffoniers 220, nočne omarice 50, vzmeti, žimnice iz žime in volne. Popolna solidna soba 900. Via Fonderia 3. 520

NOVI DOHODI pohištva. Masivne poročne sobe od L 1000 naprej, sobe za eno osebo (s psiho in umivalnikom), obedne sobe od L 2400 naprej, garniture za klube, sobane, železne otroške postelje, obešala, ledenice, posamezni kosi pohištva za urade. Cene zmerne. Zaloga via Udine 25. 517

HIŠICA v mestu, enonadstropna, 3 sobe, kuhinja, magacin, vse prazno, se proda. Cena 11.000 lir. Pojasnila Via Scalinata 10. 490

KRONE IN GOLDINARJE plačujem vedno dve stotinki dražje, nego drugi kupci. Via Pondares št. 6, I. 44

SREBRO, zlato in briljante plača več kot drugi Pertot, via S. Francesco 15, II. 45

PRSNI SIRUP, najboljše sredstvo proti kašlju, prehlajenju, influenci. Lekarna v II. Bistrici. 78/1

POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, via Madonnina 10, I. 32

ČEVLJARNICA na zelo prometnem kraju, se proda radi bolezni. Naslov pri upravništvu. 511

! KDOR HOČE KAJ KUPITI KDOR HOČE KAJ PRODATI KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD. INSERIRAJ V »EDINOSTI« !

Advokat

Dr. Viktor Devetak

naznanja, da je odprl svojo pisarno

v Tolminu. 178

Velika zaloga vina, žganja in likerjev

JAKOB PERHAUC

ustanovljena leta 1878

Trst, via S. T. Xydias št. 6, telefon 2-35

Vedno v zalogi in po cenah izven vsake konkurence: pristen istrski tropinovec, kraški brinjevec in kranjski slivovec.

Lastni izdelki: šumeča vina kakor šampanjec šumeči istrski refošk Lacrima Cristi in druga.

Specialiteta: Jajčji konjak in Crema marsala ter raznovrstni likerji in sirupi, kakor pristni malinovec in drugi. (50)

POHIŠTVO. 33

Poročna soba, masivna L 1200.— druge iz jesenovega, črešnjevega, hrastovega in mahagonijevega lesa. Kuhinje L 750.—. Elegantne sobane L 800.—. Železne postelje s kovinasto mrežo L 160.—. Otroška posteljica z mrežo L 200.—. Zajamčeno, slavonsko delo. Vedno novi dohod. Znižane cene.

TÜRK, Via S. Lazzaro št. 10.

Oglejte si in primerjajte cene in kokovost.

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlatic, lisic,

dihurjev, vider, jazbecev, mačk, veveric, krtov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16 3

Sprejemajo se pošiljatve po pošti

PODLISTEK

WILKIE COLLINS:

Gospa v belem 50

IZPOVEDBE GOSPICE HALCOMBE

Pridi sem in podpiši! je rekel gospod Persival, ki je bil na drugi strani mize.

Ali hočem podpisati? je šepetaje vprašala. Podpišem, če mi ti rečeš.

Ne, sem odvrnila. Pravica in resnica je na tvoji strani; ne podpiši ničesar, dokler nisi prečitala.

Pridi sem in podpiši! je ponovil gospod Persival z glasnim in divjim glasom.

Grof, ki je gledal mene in Lavro z molčečo pozornostjo, je vdrugič posredoval.

Persival, je rekel, zdi se mi, da sem v družbi dam. Bodi tako dober in spomni se tudi ti tega.

Onemel od jeze se je obrnil gospod Persival k njemu. Grofova železna roka se je še bolj oklenila njegovega ramena in njegov odločni glas je ponovil mirno: bodi tako prijazen, prosim te, in uvažuj tudi ti to okoliščino.

Tedaj sta se spogledala. Gospod Persival se je izvil polagoma iz grofove roke, se obrnil polagoma od njega, gledal nekoliko trenotkov temnega obraza v listino, ki je ležala na mizi, ter govoril z glasom, ki je spominjal bolj na zlovoljno pokornost ukročene živali, namesto da bi izražal spodobno popustljivost prepričanega moža.

Nobenega nisem hotel žaliti, je rekel. Toda trdovratnost moje žene bi zlomila potrpežljivost svetnika. Rekel sem ji, da je ta listina le brezpomembna formalnost, kaj hoče torej še več? Še enkrat, in sicer zadnjikrat vas vprašam, gospa Glyde, ali podpišete ali ne?

Lavra je stopila spet k njemu ter vzela zopet pero v roko.

Rada bom podpisala, toda hočem, da postopaš z menoj kot z razsodnim človekom. Popolnoma vseeno mi je, kakšna žrtev se zahteva od mene, da le nobenemu drugemu nič ne škodi in da nima nobenih zlih posledic.

Kdo govori o žrtvah? jo je prekinil s komaj zatajevano jezo, ki je grozila s ponovnim izbruhom.

Hotela sem samo reči, je nadaljevala, da ne bom ničesar odrekla, kar morem napraviti s pošteno vestjo. Čemu si tako vzrojil proti meni, če se obotavljam podpisati listino, katere vsebino ne poznam? Zame je precej žaljivo dejstvo, da imaš več obzira do pomislekov grofa Fosca kakor pa do mojih.

To neprevidno, četudi prav naravno indirektno namigovanje na čudoviti grofov vpliv, ki ga je imel nad njenim soprogom, je vnovič razplamenel tlečo jezo v gospodu Persivalu.

Pomisleki! je ponovil. Tvoji pomisleki! Nekam pozno je, da bi s tem zopet pričela. Mislil sem, da si se takih in podobnih slabosti že davno otresla, ko ti je tvoja zlagana čednost dovolila, da si se poročila z menoj.

Ko je izrekel te besede, je vrgla Lavra pero od sebe, pogledala ga je s takšnim izrazom v očesu, kakoršnega nisem še videla pri njej, ter mu molče obrnila hrbet.

Ta krepki izraz njenega odkritega in najtrpkejšega prezira, ki je bil pri njej nekaj nenavadnega, ker ni bil v skladu z njenim značajem, nas je vse presenetil, da smo obmolknili. Pod površno surovostjo soprogovih besed je tičala brez dvoma še neka posebna zavratna žalitev.

Grof, ki ni bil tujec, je to ravno tako dobro uvidel kot jaz. Ko sem vstala s svoje stolice ter se podala k Lavri, sem slišala, kako je prišepetal gospodu Persivalu: «bedak!»

Sle sva iz sobe.

Ta si čula, kaj mi je rekel, je začela vsa iz sebe Lavra. Toda ti ne veš, kaj je hotel s tem reči.

V tem trenotku sva čule, kako je spodaj dvokoleselj oddrdral.

Lavra je nadaljevala:

Marsikaj sem ti prikrivala, Marijana, iz bojazni, da te ne bi žalostila in ker te nisem hotela napraviti nesrečne takoj v začetku najinega novega življenja. Ti ne slutiš, kako je ravnal z menoj — in vendar bi morala slutiti potem, ko si videla, kako je danes z menoj ravnal. Sedaj pa ti ne morem tega pripovedovati, zakaj gotovo bi me premagal jok, ako bi hotela poskusiti — pozneje, Marijana, ko bom mirnejša. Ker si potegnila z menoj proti njemu, bo tebe obdolžil, če se bom še nadalje upirala. Kaj moreve napraviti? O, če bi imele vsaj kakega prijatelja, ki bi nama mogel svetovati in pomagati! — prijatelja, kateremu bi zamogle resnično zaupati!

✝

S tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je naš predragi oče, stari oče in tast, g.

Avgust Brelih

posestnik, trgovec in predsednik Kmetske posojilnice

danes v starosti osemdesetih let preminul.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek.

V Cerknem, 7. aprila 1923.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Povodom bolezni in smrti našega dobrega očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Avgusta Breliha

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo za častno spremstvo vsem udeležencem pri pogrebu in za tolažilne obiske ob času dolge bolezni ter za izražena sožalja.

V Cerknem, 9. aprila 1923.

177 **Rodbina Brelih.**